

## СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Моника Попова

/Нов български университет/  
върху хабилитационен труд

на

гл. ас. д-р Яна Олег Дворецка

в конкурс за заемане на академичната длъжност “доцент”

Професионално направление 8.2. Изобразително изкуство /моден дизайн и дизайн на сценичен костюм/ обявен в ДВ бр. 92/18.11.2022 г.,  
с единствен кандидат гл. ас. д-р Яна Олег Дворецка

Яна Дворецка е възпитаник на Нов български университет и творец, на който академичната общност залага и впоследствие интегрира в своята интердисциплинарна структура.

Тя е от поколението автори, които са обучени и инкрустирани в иновативната структура на един от най- креативни и съвременните университети в България.

Това е и една от причините Дворецка да се превърне в едно от любимите имена в сферата на модния и сценичен костюм.

Хабилитационният труд на гл. ас. д-р Яна Олег Дворецка върху "Проектиране на костюми за “Баядерка”, съдържа описание на процеса по конструиране и изработване на сценичните костюми за балета на Лудвиг Минкус, представен на сцената на Държавна опера Русе през април 2021 година. Материалът е в обем от 59 страници, разделен в девет глави и съдържа 62 изображения, които включват оригиналните авторски рисунки и снимки от премиерния спектакъл.

Въведението от хабилитационния труд ни запознава с личната мотивация на автора /чието образование и професионално развитие са в областта на модния дизайн/, да се насочи към създаването на сценични костюми.

От автобиографията на Дворецка, ясно се виждат огромното количество участия като костюмограф и мощната ѝ професионална активност.

Втората глава описва особеностите и предизвикателствата в проектирането на балетния костюм. В тази част от хабилизационния труд, колегата аотира ясно, увлекателно и коректно спецификите в изграждането на костюмите за един класически балет, с подобен мащаб.

Вследствие на модернизиранието на балета „Баядерка“, настъпват множество проблеми, с които трябва да се преборят поколения артисти, режисьори, сценографи и художници. Последната трансформация на постановката е в полза на съвременната визия, която става и водеща провокация на Дворецка. Времето, с което трябва да се справи е два месеца. Резултатът е 76 костюма за изключително кратко време!

Малко хора могат да си представят, каква творческа свръх концентрация се налага, за да може да се създадат костюми, които да са концептуално издържани, както и да отговарят на естетически и икономически показатели. Всички знаем как се случват нещата с достатъчно количество средства, но е висш пилотаж, когато проект от такъв мащаб, трябва да бъде реализиран за срок и с ограничени параметри.

Въпреки техническите и времеви спъвания, Яна Дворецка постига възхитителен резултат.

Четвърта и пета глава изяснява историята на постановката, същината на разказа и силата на творческия колектив от постановчик, сценограф, костюмограф и т.н.

В шеста и седма глава са описани в детайл образите на действащите лица в „Баядерка“, концепцията на изграждане на костюмите и техническата част от създаването им. В тези глави най-мощно се усеща силата на дизайнера. Дворецка владее по много нежен и магичен начин територията на костюмографията. Тя е същевременно и прекрасен разказвач, много чувствителен артист, творчески индивидуалист, но и войн на сценичното поле. Войните в изкуството се разпознават в действие, тогава, когато са притиснати и отговорността е непосилна. Тогава истинския творец и професионалист се изправя и окрилен от любовта си към изкуството създава чудеса.

В заключението Дворецка прави равностметка на творческия процес по проектиране и изработване на костюмите за балета "Баядерка"; за изключително краткия период от два месеца, което е наложило невероятна изобретателност/особено от страна на костюмографа/, както и сериозна мобилизация на целия екип отговорен за изпълнението.

Глава девета съдържа библиография и източници на изображенията.

В заключение заявявам, че Яна Дворецка е възхитителен автор с огромен творчески потенциал. Прекрасен колега с качества за адаптация към всякаква творческа и работна среда.

Отличен преподавател!

Възхитата ми към хабилитационния труд на Дворецка е повече от категорична!

Всичките материали приложени към хабилитацията са коректно поставени и нямам забележки по нито един показател.

Призовавам уважаемите членове на научното жури да подкрепят кандидатурата и да предложим пред Академичния съвет на НБУ, гл. ас. д-р Яна Олег Дворецка да бъде избрана за „доцент“ по професионално направление 8.2. Изобразително изкуство /моден дизайн и дизайн на сценичен костюм/.

15.03.2023 г.

С уважение:  
проф. д-р Моника Попова